

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เพื่อหาแนวทางในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูล ให้เป็นสถาบันการเงินชุมชน โดยการถอดบทเรียนจากสถาบันการเงินชุมชนที่ประสบความสำเร็จ รวมทั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลการดำเนินงานที่ดี ควรปรับปรุงและแก้ไขของจังหวัดสตูล ซึ่งในที่นี้ คือ สถาบันการเงินชุมชนบ้านฝั่ง 13 15 18 หมู่ที่ 7 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนาว จังหวัดสตูล กองทุนหมู่บ้านน้ำหยา หมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล กองทุนหมู่บ้านท่าแพใต้ หมู่ที่ 5 ตำบลท่าแพ อำเภوتاแพ จังหวัดสตูลและกองทุนชุมชนเมืองบ้านโลกพยอม ตำบลพิมาน อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาบริบทการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นสถาบันการเงินชุมชน ในจังหวัดสตูล (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นสถาบันการเงินชุมชนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูล (3) เพื่อศึกษาหาแนวทางในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูล ให้เป็นสถาบันการเงินชุมชน โดยใช้วิธีการเชิงคุณภาพในการศึกษา ได้แก่ การศึกษาเอกสาร (content analysis) การสังเกต (observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in depth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group) เพื่อศึกษาความต้องการและความคิดเห็นต่อการเป็นสถาบันการเงินชุมชน โดยศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก 49 คน มีระยะเวลาการศึกษาระหว่างปีพ.ศ. 2552 -2553 ได้ผลการวิจัยโดยสรุปดังนี้

สรุป

1. ผลการศึกษาบริบทการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นสถาบันการเงินชุมชน ในจังหวัดสตูล

1.1 สถาบันการเงินชุมชนบ้านฝั่ง 13 15 18 หมู่ที่ 7 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนาว จังหวัดสตูล พบว่าบริบทของชุมชนเป็นสังคมผสมระหว่างไทยพุทธกับมุสลิม โดยไทยพุทธมีมากกว่า

มุสลิมในสัดส่วน ร้อยละ 70:30 เป็นการรวมกลุ่มจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่อ่อนแอหลาย ๆ กลุ่มในตำบลนิคมพัฒนาแล้วจัดทหาคณะกรรมการใหม่ ใช้การจัดเวทีประชาคมและกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและบริหารจัดการ โดยมีองค์กรภายนอกที่ให้การสนับสนุนหลากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน มีขั้นตอนในการพัฒนาเป็นสถาบันการเงิน 6 ขั้นตอนคือ (1) การตั้งเป้าหมายและหาแนวคิดร่วม (2) การสร้างแผนงานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) การระดมทุนจากกองทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นอกเหนือจากกองทุนหมู่บ้านต่าง ๆ แล้ว (4) การรวบรวมสมาชิก (5) จัดหาสถานที่ดำเนินการ (6) จัดเวทีประชาคม จัดอบรมให้สมาชิกและคณะกรรมการ

1.2 กองทุนหมู่บ้านน้ำหยา หมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอควนกาหลง จังหวัดสตูล เป็นกองทุนหมู่บ้านภายใต้บริบทสังคมผสมผสานระหว่างไทยพุทธกับมุสลิมอย่างละครึ่ง ชาวบ้านมีการรวมตัวกัน ให้ความสำคัญกับกลุ่มและกฎกติกา ใช้การจัดเวทีประชาคมและกระบวนการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและบริหารจัดการ มีผลการดำเนินงานที่ดี พร้อมทั้งจะพัฒนาเป็นสถาบันการเงินชุมชนได้

1.3 กองทุนหมู่บ้านท่าแพใต้ หมู่ที่ 5 ตำบลท่าแพ อำเภอท่าแพ จังหวัดสตูล เป็นกองทุนหมู่บ้านภายใต้บริบทของสังคมมุสลิมล้วน ๆ วัฒนธรรมมุสลิมไม่เห็นด้วยกับการจ่ายดอกเบี้ยซึ่งผิดกฎศาสนาอิสลาม แต่ประชาชนเคร่งครัดศาสนาเมื่อกู้ยืมเงินจึงนำเงินมาใช้คืนทั้งหมด แต่เนื่องจากการระดมทุนได้น้อย ทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนที่จะใช้ในการพัฒนา ขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นในการทำงาน ข้อมูลและระบบบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน จึงทำให้มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 กองทุนชุมชนเมืองบ้านโคกพยอม ตำบลพิमान อำเภอเมือง จังหวัดสตูล เป็นกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในเขตบริบทของสังคมเมือง ชาวบ้านมีมุสลิมมากกว่าชาวพุทธ ในสัดส่วนร้อยละ 70:30 แต่เป็นมุสลิมในสังคมเมือง ที่สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้หลายแหล่ง ชาวบ้านขาดวินัยในทางการเงิน กู้เงินแบบผิดวัตถุประสงค์ ไม่เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่ม บางรายกู้ยืมแล้วไม่ชำระ หรือชำระล่าช้า ทำให้กลุ่มขาดเงินทุนหมุนเวียน ประกอบกับคณะกรรมการขาดความรู้ทางการบริหารจัดการ มีผู้ทำหน้าที่หลักเพียง 3 คนคือ ประธาน เลขานุการ เหนรัญญิก ไม่มีสถานที่ดำเนินการเป็นของตนเอง ไม่มีอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ไม่มีผู้ดูแลระบบบัญชีประจำที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีบัญชีคุมลูกหนี้ ระบบบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน ไม่มีข้อมูลของสมาชิกทุกคน ทำให้มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับควรปรับปรุงแก้ไข

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นสถาบันการเงินชุมชนของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูล

ผลการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งโอกาสอุปสรรคพบว่าในภาพรวมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูลมีจุดเด่นในด้านต่างๆ 3 ด้านใหญ่ คือ (1) ผู้นำ มีความซื่อสัตย์ เสียสละ (2) กระบวนการ- ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ (3) ผู้ตาม- เป็นสังคมอุปถัมภ์ มีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจพร้อมที่จะเชื่อและศรัทธาในตัวผู้นำ เห็นประโยชน์ของการรวมกลุ่มว่าทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ เป็นการช่วยเหลือชุมชน มีโอกาสที่ดีคือด้านนโยบายรัฐและองค์กรภาคีทั้งภาครัฐและเอกชนให้การสนับสนุน ส่วนจุดด้อยในด้านผู้นำนั้นพบว่าคณะกรรมการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำระบบบัญชีมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการ การเก็บข้อมูล ขาดบุคลากรที่ทำงานเต็มเวลา สมาชิกไม่เข้าใจระบบการทำงานของกองทุนหมู่บ้านและสถาบันการเงินฯ ภูเงินไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ ขาดการมีส่วนร่วม ค้างชำระ ชำระล่าช้าหรือหนี้สูญ สมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่รายได้ไม่แน่นอน สำหรับอุปสรรคคือ นโยบายของรัฐบาลไม่ชัดเจน มีหลายหน่วยงานราชการที่ดูแลกองทุนฯและสถาบันการเงินหลายหน่วยงาน ขั้นตอนการทำงาน การจดทะเบียนเป็นสถาบันการเงินชุมชนมีความซับซ้อน ยุ่งยาก มีหลายขั้นตอนโดยสภาพแวดล้อมภายในที่เป็นปัญหาและเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลเชิงลบต่อการเป็นสถาบันการเงินชุมชนของกองทุนหมู่บ้านทุกกองทุนที่ศึกษามี 3 ประเด็นคือ การขาดการอบรมให้ความรู้ทำให้ขาดความเข้าใจที่ถูกต้อง ขาดการสร้างเครือข่าย ไม่มีการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ในขณะที่มีปัจจัยที่เป็นอิทธิพลเชิงบวกที่สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชนคือด้านนโยบายรัฐที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน

3. แนวทางในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูลให้เป็นสถาบันการเงินชุมชน

ผลการศึกษาได้แนวทางในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูลให้เป็นสถาบันการเงินชุมชน ดังต่อไปนี้

3.1 สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบลต้องกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่จะพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสตูลให้เป็นสถาบันการเงินชุมชน

3.2 ทำการสำรวจเพื่อวิเคราะห์ ประเมินและจัดอันดับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสตูล

3.3 แยกประเภทและจัดกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสตูลเป็น 4 กลุ่ม คือ

3.3.1 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เข้มแข็ง มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชนได้ด้วยตัวเอง

3.3.2 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลการดำเนินงานปานกลางแต่ภายในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองมีกลุ่มสังคมที่เข้มแข็งที่สามารถรวมตัวกันเป็นสถาบันการเงินชุมชนภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองปี 2547

3.3.3 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ต้องการรวมกลุ่มกันเองภายในตำบลเดียวกัน

3.3.4 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่อ่อนแอนอกเหนือจาก 3 กลุ่มข้างต้น

3.4 ทำการพัฒนาแต่ละกลุ่มโดยแยกเป็น 4 แนวทางคือ

3.4.1 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เข้มแข็ง มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชนได้ด้วยตัวเอง ให้ดำเนินการตามขั้นตอนการจดทะเบียนนิติบุคคลเพื่อจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินได้ทันที โดยกำหนดวงเงินสนับสนุนการก่อตั้งสถาบันละ 20,000 บาท

3.4.2 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลการดำเนินงานปานกลางแต่ภายในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองมีกลุ่มสังคมที่เข้มแข็งที่สามารถรวมตัวกันเป็นสถาบันการเงินชุมชนภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองปี 2547 ให้

1) ทำการรวบรวมสมาชิกและเงินทุนจากกลุ่มต่าง ๆ เข้าด้วยกันแล้วจัดทำประชาคมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการที่เหมาะสม

2) วางแผนการดำเนินงาน กำหนดกฎระเบียบ วันเวลาทำภารกิจหรือสวัสดิการสมาชิก สถานที่ดำเนินการ

3) จัดระบบการทำบัญชีแยกแต่ละกลุ่มให้ชัดเจน เช่น บัญชีกองทุนหมู่บ้านฯ บัญชีกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ บัญชีกลุ่มอาชีพ บัญชีกลุ่มฌาปนกิจศพ ฯลฯ เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงานและการจ่ายค่าตอบแทน

4) จัดอบรมให้ความรู้กับสมาชิกทั้งหมด และความชำนาญการพิเศษให้กับคณะกรรมการ เช่น วิธีการจัดทำบัญชีมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ เป็นต้น

5) ดำเนินการตามที่วางแผน

6) จัดทะเบียนนิติบุคคลและรับเงินสนับสนุนเพิ่มทุนจากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3.4.3 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีการบริหารจัดการปานกลางทำการรวบรวมสมาชิกและเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านต่างๆ ในตำบลเดียวกันเข้าด้วยกันแล้วจัดทำประชาคมเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการที่เหมาะสม

1) วางแผนการดำเนินงาน กำหนดกฎระเบียบ วันเวลาทำการ กิจกรรมหรือสวัสดิการสมาชิก สถานที่ดำเนินการ

2) จัดระบบการทำบัญชีแยกแต่ละกลุ่มให้ชัดเจน เช่น บัญชีกองทุนหมู่บ้าน 1 2 3 เป็นต้น

3) จัดอบรมให้ความรู้กับสมาชิกทั้งหมด และความชำนาญการพิเศษให้กับคณะกรรมการ เช่น วิธีการจัดทำบัญชีมาตรฐาน การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ เป็นต้น

4) ดำเนินการตามที่วางแผน

5) จัดทะเบียนนิติบุคคลและรับเงินสนับสนุนเพิ่มทุนจากสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

3.5 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่อ่อนแอนอกเหนือจาก 3 กลุ่มข้างต้น

กลุ่มนี้สำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหรือผู้ที่รับผิดชอบดูแลในจังหวัดสตูลต้องลงไปช่วยประสาน โดยการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สถาบันการเงินชุมชน ความสำคัญของการรวมกลุ่ม ความรู้ด้านการบริหารจัดการ การจัดระบบบัญชี ระบบควบคุมลูกหนี้ การดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ค้างชำระหรือกระทำผิดกติกา รวมทั้งควรจัดให้มีการศึกษาดูงานการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มที่เข้มแข็งอื่น ๆ เป็นต้น

ทั้งนี้ต้องพยายามสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง แบ่งบทบาทความรับผิดชอบ จับคู่กันทำงานเพื่อจะได้ช่วยเหลือกัน สร้างระบบตรวจสอบติดตามที่มีประสิทธิภาพ หมั่นพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการและสมาชิกผ่านการจัดฝึกอบรม ประชุม / สัมมนา / ดูงาน / จัดแหล่งเรียนรู้ กำหนดวันประชุมที่แน่นอนล่วงหน้าเพื่อให้ผู้ที่มีภารกิจมากได้มีเวลาเตรียมตัว การจัดทำแผนและพัฒนาแผนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง อบรมให้ความรู้เรื่องการจัดการข้อมูลที่เป็นระบบ เป็นปัจจุบัน คณะกรรมการควรมีการศึกษาระเบียบและวิธีการจัดทำบัญชีมาตรฐานเพื่อไม่เกิดปัญหา โดยแยกทำบัญชีของแต่ละกองทุน แยกคนทำการเงิน และทำบัญชี สำหรับรูปแบบการทำบัญชีนั้นใช้ความรู้ที่ได้ฝึกอบรมจากหน่วยงานราชการ เช่น พัฒนาชุมชนอำเภอเมือง

ทั้งนี้อาจให้ไปเข้าร่วมกลุ่มกับสถาบันการเงินที่เข้มแข็งกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อให้สามารถทำงานไปด้วยกันได้

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาที่พบว่า กองทุนหมู่บ้านน้ำหრა หมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งนุ้ย อำเภอดวนกาหลง จังหวัดสตูล มีผลการดำเนินงานที่ดี พร้อมทั้งจะพัฒนาเป็นสถาบันการเงินชุมชน ส่วนกองทุนหมู่บ้านท่าแพใต้ หมู่ที่ 5 ตำบลท่าแพ อำเภوتاแพ จังหวัดสตูล มีผลการดำเนินงานระดับปานกลางและ กองทุนชุมชนเมืองบ้านโคกพยอม ตำบลพิมาน อำเภอมือง จังหวัดสตูลมีผลการดำเนินงานระดับควรปรับปรุง

แก้ไขนี้สอดคล้องกับการศึกษาของผลการศึกษาของสถาบันราชภัฏสงขลา (2546) ส่วนผลการศึกษาที่พบว่าสถาบันการเงินชุมชนบ้านฝาง 13 15 18 หมู่ที่ 7 ตำบลนิคมพัฒนา อำเภอมะนัง จังหวัดสตูล มีขั้นตอนในการพัฒนาเป็นสถาบันการเงิน 6 ขั้นตอนคือ (1) การตั้งเป้าหมายและหาแนวคิดร่วม (2) การสร้างแผนงานภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3) การระดมทุนจากกองทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นอกเหนือจากกองทุนหมู่บ้านต่างๆแล้ว (4) การรวบรวมสมาชิก (5) จัดหาสถานที่ดำเนินการ (6) จัดเวทีประชาคม จัดอบรมให้สมาชิกและคณะกรรมการ แตกต่างจากแนวทางการจัดกระบวนการพัฒนากองทุนหมู่บ้าน ให้เป็นสถาบันการเงินของชุมชน(สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2549: 181-184) ที่กำหนดว่าให้เริ่มจากเครือข่ายระดับอำเภอและระดับตำบล ร่วมกันค้นหา (Scan) กองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองที่มีความประสงค์จะยกระดับเป็นสถาบันการเงินชุมชน จากนั้นเครือข่ายระดับอำเภอ จะดำเนินการคัดเลือก (Screen) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยใช้กำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติ เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกและกำหนดว่ากองทุนใดผ่านการคัดเลือก หรือกองทุนใดไม่ผ่านการคัดเลือก จากนั้นกองทุนที่ผ่านการคัดเลือกจะเข้าสู่กระบวนการพัฒนาโดยการฝึกอบรมให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินกิจกรรมสถาบันการเงินชุมชน กองทุนที่ผ่านการฝึกอบรมและทดลองปฏิบัติใช้แล้วจะต้องนำไปปฏิบัติจริง และเรียนรู้เพิ่มเติม ต่อจากนั้นสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ และคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดจะทำการประเมิน โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานสถาบันการเงินชุมชนเป็นเครื่องมือการประเมินและออกหนังสือรับรองมาตรฐานสถาบันการเงินชุมชน กรณีที่ไม่ผ่านการประเมินจะส่งให้เครือข่ายระดับจังหวัด และอำเภอ วางแผนการพัฒนาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องและส่งให้ สทบ. หรือคณะกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดประเมิน ถ้ายังไม่ผ่านจะส่งกลับไปให้เครือข่ายระดับตำบล และอำเภอดำเนินการพัฒนาและคัดเลือกเข้าสู่ระบบการพัฒนาต่อไป เนื่องด้วยสถาบันการเงินชุมชนที่ศึกษาไม่ได้ผ่านการคัดเลือกแล้วจึงจัดตั้ง หากแต่เป็นแนวคิดของคนในชุมชนขึ้นมาก่อนหลังจากนั้นจึงใช้กระบวนการกลุ่มในการหาแนวทาง จัดตั้งก่อนจะเข้าร่วมกับสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ซึ่งเป็นการระเบิดมาจากข้างในทำให้มีความเข้มแข็งมากกว่า

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชนพบว่า ขณะนี้ชาวบ้านยังขาดความรู้ความเข้าใจอีกหลายด้าน จุดอ่อนด้านการขาดการอบรมให้ความรู้ของหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงปรากฏเด่นชัดในผลการวิจัย เนื่องด้วยการขาดความรู้ทำให้ขาดการรวมตัวเป็นเครือข่าย และไม่มีการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก ในขณะที่มีปัจจัยที่เป็นอิทธิพลเชิงบวกที่สนับสนุนการจัดตั้งสถาบันการเงินชุมชนคือด้านนโยบายรัฐที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้าน จุดอ่อนจึงน่าจะอยู่ที่ทีมผู้ประสานงานจากรัฐชุมชนที่น่าจะร่วมแรงร่วมใจทำงานให้เป็นระบบและทำงานให้หนักขึ้นกว่าที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายนี้ได้มาจากผลการวิจัยโดยตรงกล่าวคือสำนักงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะอนุกรรมการระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบลต้องกำหนดเป้าหมายจัดทำเป็นยุทธศาสตร์และแผนงานที่จะพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสตูลให้เป็นสถาบันการเงินชุมชนที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และต้องทำการสำรวจเพื่อวิเคราะห์ ประเมินและจัดอันดับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสตูลอย่างเป็นระบบ เพื่อแยกประเภทและจัดกลุ่มการพัฒนาตามแนวทางที่ผลการศึกษาได้เสนอไว้ กล่าวคือแยกยุทธศาสตร์การพัฒนากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในจังหวัดสตูลที่จะพัฒนาเป็นสถาบันการเงินชุมชนออกเป็น 4 กลุ่มคือ

1.1 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เข้มแข็ง มีความพร้อมที่จะจัดตั้งเป็นสถาบันการเงินชุมชนได้ด้วยตัวเอง

1.2 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีผลการดำเนินงานปานกลางแต่ภายในหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองมีกลุ่มสังคมที่เข้มแข็งที่สามารถรวมตัวกันเป็นสถาบันการเงินชุมชนภายใต้พระราชบัญญัติกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองปี 2547

1.3 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่มีการบริหารจัดการปานกลางเดียวกัน

1.4 กลุ่มกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่อ่อนแอนอกเหนือจาก 3 กลุ่มข้างต้น

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัย

หากมีการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษา สำรวจเพื่อวิเคราะห์ ประเมินและจัดอันดับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสตูลอย่างเป็นระบบ เพื่อแยกประเภทและจัดกลุ่มการพัฒนาตามแนวทางที่ผลการศึกษาได้เสนอไว้ และทดลองนำวิธีการนี้ไปทดลอง ตรวจสอบผลในภาคปฏิบัติ